

Podcast on tuotettu ESR rahoitteen Lets Learn Work -hankkeen toimesta.

Tulevaisuuden työelämä, mitkä aiheet puhuttavat lukiolaisia vuonna 2022?

Jakson aiheena: Yrittäjyys

Jakson henkilöt:

Sari Yli-Hukka (Host)

Pietari Jussinmäki ja Atte Taipale (haastattelijat)

Antti Möttönen (vieras)

Sari:

Tulevaisuuden työelämä, mitkä aiheet puhuttavat lukiolaisia vuonna 2022?

Tässä tulevaisuuden työelämä podcast -sarjassa keskustellaan lukiolaisia kiehtovista aiheista. Jaksojen vieraksi on kutsuttu Keski-Pohjanmaan työelämän edustajia ja asiantuntijoita.

Tämän podcast -jakson ovat olleet suunnittelemassa ja tuottamassa Vetelin lukion ja Kaustisen musiikkilukion toisen ja ensimmäisen vuoden opiskelijat. Podcast on tuotettu ESR rahoitteen Let's Learn Work -hankkeen toimesta ja se on äänitetty täällä Kaustisen musiikkilukion äänistudiolla. Kuuntelet Let's Learn Work podcast –sarjaa minä olen Sari Yli-Hukka ja toimin tämän podcastin hostina.

Tänään meillä on täällä studiossa vieraana Antti Möttönen, sekä haastattelijoina toimivat Vetelin opiskelijat Atte ja Pietari. Tervetuloa mukaan kuulolle!

Atte:

Tässä podcast jaksossa käsittelemme tulevaisuuden työelämää yrittäjyyden näkökulmasta.

Sari:

Avataanpa vähän tätä meidän tämän päivän aihetta, että miksi teitä Atte ja Pietari kiehtoo juuri yrittäjyys?

Pietari:

Meitä kiehtoo yrittäjyys ja yrittäjänä toimiminen, koska se meidän mielestä antaa paremmat mahdollisuudet tehdä jotain, mikä kiinnostaa oikeasti itseä ja saa päättää itse mitä tekee ja miten sen tekee. Siinä on vapaus suunnitella ja toteuttaa ja luoda ympärilleen semmoinen osaava ja hyvä työyhteisö.

Ja koska meitä kiehtoo tämä yrittäjyys niin me nyt mielellään kuunnellaan yrittäjää. Sitten meitä kiinnostaa myös kuulla miten yrittäjäksi voi ryhtyä, tarvitseeko se tuekseen jonkin koulutuksen?

Atte:

Ole hyvä Antti. Kerro vähän itsestäsi, että kuka sä olet ja kerro vähän sun yrittäjätaustasta. Mitä sun yritys tekee ja mikä on sun substanssiosaaminen?

Antti:

Jees kiitoksia, kiitoksia pojat. Tota joo Antti Möttönen on tosiaan nimi ja oon valmentaja ja tota mä autan valmentajia rakentamaan menestyksekkään valmennusliiketoiminnan. Eli tuota hyvin pitkälti business coaching ja myöskin mitä mä uskon mihin ehkä tullaan palaamaan jossain vaiheessa tässä keskustelussa, mutta että se mieli meidän mindset on myös tosi iso osa sitä tuota itse yrittäjänä olemista.

Ja tuota substanssiosaamista: Mä nyt haluan, että tämä tulee tähän podcastiinkin, että mun piti oikein googlata tuo sana ennen kuin tuota tultiin tähän, mutta tuota ehdottomasti se suurin osa mun asiakkaista on niinku aloittavia valmentajia, jotka on juuri valmistunut. Se (valmentaja) on aloittamassa sitä omaa valmennusbisnestään niin ehdottomasti, että miten tullaan näkyväksi, miten saadaan se bisnes käyntiin, miten saadaan liidejä, miten saadaan myyntiä, että se on niinku se tavallaan mistä mä lähden yleensä aina kaikkien kanssa liikkeelle.

Atte:

Oliko sinun helppo saada aluksi asiakkaita?

Antti:

No aluksi ei. Tuota se niinkuin, se silloin, kun mä aloitin valmentamisen niin se oli oikeastaan se suurin haaste, että no mistä ja miten mä saan asiakkaita? Tai sitten, että no miten mä saan riittävästi, että he niinku ovat valmiita maksamaan siitä mun palvelusta. Kuitenkin olin vasta tuota aloittanut, mutta kyllä se niinkuin nykyään niinkuin sanoin niin se on sitä ydinosaamista, niin ei ole tänä päivänä enää sellainen niinku haaste. On niinku selkeät systeemit ja on se osaaminen siihen. Niin, joo hommassa tänä päivänä - homma sujuu ja pystyy auttaa muitakin siinä.

Pietari:

Oletko sä käännyt sitten jonkun koulutuksen tai opiskelun jotain tiettyä alaa siihen (yrittäjyyteen) liittyen?

Antti:

Joo, sanotaanko näin, että mä oon opiskellut hyvin paljon kaikkia sanotaan myynnin, markkinoinnin, mutta myös niinku sen oman ajatusmaailman sen mindsetin ympäriltä. Mutta tuota, jos mennään niin sanotusti virallisiin koulutuksiin, niin tota 7-vuotta sitten olen käynyt yrittäjän perustutkinnon, mikä on niin sanottu ihan virallinen tutkinto ja tuota sitten mulla on nyt sitten, itse asiassa kuukausi sitten valmistuin. Mä olen käynyt tuon –koulutukset, että minulla on niihin tutkinnot, elikkä se ei varsinaisesti ole business tutkinto, vaan just niinku tähän liittyvä koulutus miten se oma mieli toimii, eilaisia työkaluja siihen miten päästään, vaikka peloista tai rajoittavista uskomuksista eroon ja eteenpäin.

Pietari: Säkin kun ilmeisesti arvostat tuota omatoimista opiskelua jonkun verran.

Antti:

Joo kyllä mä väitän, että se on tänä päivänä tai sanotaanko näin, että erityisesti tänä päivänä sellainen mitä niinku yrittäjällä on pakko olla, että niinku voi lisätä sitä omaa osaamista ja niinku.

No, mikä itsellä on ollut, että niinku se nälkä, että aina niinku voi olla pikkaisen parempi, aina voi oppia uutta ja näin edespäin niin se kyllä mä näen, että se on niinku tosi tärkeä etenkin yrittäjällä. Mutta myös, jos puhutaan niin sanotusti normi työelämästä, niin mä uskon, että se on myös siellä millä työntekijä pystyy tuomaan sille nyt, vaikka kun puhutaan yrittäjyydestä niin yrittäjille sitä lisäarvoa.

Atte:

Oliko sinulla muita suuria haasteita, kuin löytää niitä asiakkaita, niin oliko muita isoja haasteita?

Antti:

Joo, kyllä mä tuota sanotaanko näin, että no elämässä yleensäkin, mutta ehkä se yrittäjänä korostuu, että itse on itsensä pahin tai isoin este. Että tota mä uskon, että yrittäjyydessä niinku se itse se yrittäjänä toimiminen sen bisneksen rakentaminen niin se on 80 % mindsettiä eli sitä miten sä käyttäydyt, miten sinä omaksut asioita, miten sä ajattelet näin edespäin. Mä uskon, että se on 80 pinnaa (prosenttia) eli oikeasti on se ratkaiseva juttu ja sit vaan se 20 % oikeasti on niitä nyt, vaikka myynti, markkinointi, strategioita eli pelkäästään mä uskon, että pelkäästään jo sillä, että sulla on se oma päänuppi vimpan päälle kondiksessa, niin sillä päästään jo tosi pitkälle.

Mutta, että kyllä se oli niinku itse oli oikeasti niinku itseensä esteenä siinä. Että oli kaikkia erilaisia pelkoja, että no mitä nuo nyt ajattelee, jos mä vaikka kirjoitan tällöisen markkinointiviestin tänne tai mitä tuo nyt ajattelee, jos mä soitan sille myyntipuhelua. Tai tosi paljon kaikkea niinku. Toki se niinku liittyi myös aiempiin kokemuksiin mitä ehkä työelämässä on tullut. Jotain huonoa palautetta jostain myyntipuhelusta vaikka, että oli silleen niinku semmosia - No tarpeettomia pelkoja, mutta kuitenkin itselle todellisia, että ne oli alussa sellaisia mitä piti niinku selättää ja niinku työstää tosi paljon.

Pietari

Mistä sä oot sitten saanu tuon idean ja intohimon alun perin yrittämiseen?

Antti:

Ihan alun perin se on tullut tuota vaimon veljeltä. Mun tuota vaimon veli, hän on noin tiedä kuinka kauan hän on ollut yrittäjänä - sanotaan noin parikymmentä vuotta varmaan, vähän samantyylistä tekemistä kuin itselläni. Mutta ihan ekalla kerralla se (intohimo yrittämiseen) on tullut häneltä. Tai no ehkä sitä on itsekin omaksunut häneltä, että mitä juttuja hän on tehnyt ja oppinut häneltä. Häneltä näin mitä hän on tehnyt, millaista hänen elämänsä ja elämäntyyli on. Ja no myöhemmin sitten se (intohimo ja idea) on tullut niinkuin, no tekin sen sanoitte tossa alussa, että nyt vaikka se vapaus on ehkä yks miksi ihmiset lähtee yrittäjäksi. Itse kaipasin sitä vapautta ja, että halusi päättää niinku itse, että okei milloin mä teen töitä. Okei, yleensä on ehkä yleinen vitsi, että no mä vaihdan sen klo 8-16 työn niinku 24/7 työhön kun mä aloitan yrittäjänä niin sitähan se niinkuin varsinkin alussa voi olla. Ehkä kannattaakin olla, kuitenkin käynnistetään uutta juttua. Mutta tuota se (intohimo ja idea) on ehkä niinkun ajan kanssa koko ajan kasvanut, kun on käynyt erilaisia koulutuksia. Mä olen käynyt useamman kerran niinku Lontoosakin yksin valmennuksessa ja näin edespäin, että se niinku on sen nälkä ja se tiedonhalu ja se,

että mä haluan sen mä haluan tavallaan tuoda sitä omaa juttua. Mä haluan että ihmiset niinku - ihmisten pitää kuulla näistä asioista. Mutta, että nyt tänä päivänä kun tekee valmentamista niin se on lähtenyt sieltä 2017, kun kävin eka kerran tällöinen mindsetin liittyvää valmennusta. Että oikeasti, että jos kaikki tietäisi, jos kaikki omaksuisi näitä juttuja niin niinku, no käytännössä koko maailma olisi ihan erilainen, mutta ennen kaikkea yrittäjän ja yrittäjien elämä olisi ihan erilaista ja se niinku business olisi ihan erilaista.

Pietari:

Sä olet tuosta urheilusta puhunut niin liittyykö tämä tuota urheiluun mielenkiinto johonkin omaan urheilutaustastaan vai onko se sitten tullut jotain muuta kautta?

Antti:

No tota, no joo mä oon nuorena lentopalloa harrastanut ihan SM-tasolla, mutta tuota ehkä se (mielenkiinto) on enemmänkin tullut just niinku tämän kautta, kun käynyt eri koulutuksia itse ja nimenomaan tänne "pääkoppaan" (liittyen) siellä oleviin, siellä läpi käytäviin asioihin.

Me kaikki tiedetään, että siellä on semmoinen pienen pieni keskus jostain pikku ukosta tai tai niinku käydään sitä (pään) sisäistä keskustelua, että okei, että no minkälaisia valintoja me nyt esimerkiksi tehdään, että se on ehkä niinku tullut enemmän sitä kautta ja niinku tavallaan reflektoinut sitä, että okei silloin kun mä harrastin lentopalloa junnuna. Teidänkin ikäisenä, itse asiassa teidän ikäisenä suunnilleen lopetin silloin. Mutta, että tuota kuinka iso ero, sillä olisi ollut siihen meidänkin joukkueen menestykseen, jos meillä kaikilla olisi oikeasti ollut se meidän oma ajattelu, se oma mindset kunnossa nyt, vaikka jos tekee vaikka virheen. Vaikka mä en tiedä mitä te harrastatte, mutta jääkiekkoa, jalkapalloa, että jos vaikka laukaisee tai potkaisee maalista ohi, tekee jonkun virheen, menettää pallon tai kiekon, että miten siinä hetkessä siihen reagoi: Antaako periksi? Meneekö niin sanotusti kuppi nurin? Että meneekö sitten penkille istumaan vai mikä se on? Että mä mä uskon, että, no joo toki niinku ammattuurheilussakin, mutta ehkä se korostuu vielä niinku juniorurheilussa. Se, että oikeasti on se oma mindset ja pystyy pitämään sen oman niin sanotusti oman pelin kasassa, vaikka tulee virheitä, koska sillä ei lopuissa ole merkitystä, sillävirheellä vaan sillä mitä sen jälkeen tekee.

Atte:

Entä tuo verkostoituminen, että kuinka tärkeänä sä näet sen yrittäjyydessä?

Antti:

Kyllähän se on älyttömän tärkeitä ja no etenkin tänä päivänä taas. Toki minä olen tänä päivänä yrittäjä, mä en tiedä mitä se on ollut ehkä 10-vuotta sitten, mutta tota kyllä mä uskon, että se ehkä korostuu niinku koko ajan, että mitä enemmän sä tunnet ihmisiä mitä parempia ihmissuhteita sinulla on, niin sitä paremmat mahdollisuudet sinulla on myös niinku menestyä yrittäjänä.

Ja nyt vaikka tuota itellä, no joo se on ehkä mihin itsellä pitää myös panostaa enemmän, mutta nyt vaikka mun omille asiakkaille. Nyt, kun siellä on tuota paljon aloittavia yrittäjiä, monella ei ole edes vielä yritystä pystyssä niin mulla on yksi tuttu kaveri kenen kanssa on tehty yhteistyötä aiemmin. Hän tuota, hänen yritys tarjoaa kevytyrittäjä palveluita. Nyt voin sanoa, että hei, että mä tunnen Samin. Saarenpään Samille ja KTI laskutukseen ilmainen mainos tässä samalla, mutta että mä tunnen Samin: Sami on huipputyppi "Mä takaan, että sä tulet saamaan hyvää palvelua, siellä heillä on hyvä setti ja hyvää

palvelua”. Elikkä se on pelkästään okei (positiivista), että mä saan juttuja, mutta se että mä pystyn nyt vaikka mun asiakkaille suosittelemaan. Jos mä tunnen jonkun tyyppin, joka vaikka no me ollaan täällä hienossa studiossa joka osaa rakentaa tällaisia niin okei hei haluaa tehdä podcastia - mene kuule, vaikka Pietarille juttelemaan, se tietää. Eli tuota mä pystyn tuomaan myös lisäarvoa sillä (verkostoitumisella) mun omille asiakkaille.

Sari:

Sellasta kysyisin Antti tähän väliin, koska puhutaan tulevaisuuden työelämässä paljon myös siitä, että normi työntekijällä pitäisi olla semmoista yrittäjämäistä asennetta. Niin mitä sä oot siitä mieltä, että tarviiko olla pelkästään niinku yrittäjä vai tarvitaanko me sitä taitoa myös muuten työelämässä?

Antti:

Kyllä mä sanon, että sitä tarvitaan. Erityisesti se korostuu ehkä niinku, vaikka nyt myyntityössä tai tuota semmoisessa työssä missä mennään tavallaan jotain tiettyä tulosta kohti, että pitää. Tai mä uskon ehkä, kun yrittäjän näkökulmasta sitä katsoo, että yrittäjä arvostaa enemmän työntekijää, joka on tuota on itseohjautuva ja sitä tota tavallaan ehkä näkee siitä samoja ajatuksia, kuin sillä itse yrittäjällä on, että menee ja tekee yrityksen parhaaksi niitä asioita. Toki niinku, no lähtökohtainen ajatus tietysti on, että kaikki tekee, mutta tota se, että on niinku itseohjautuva ja ja tota just käyttää ja suunnittelee sitä aikaansa myös niinku paremmin ja tuota niin mä uskon niin mikä korostuu niinku työympäristössä on se, että minkälainen fiilis siellä työyhteisössä on. Toki yrittäjiäkin on monen näköisiä. On ollut itsekin monen näköisillä yrittäjällä töissä, mutta etenkin yrittäjänä mä itse näen, että siinä vaiheessa, kun mulla itsellä on työntekijöitä, on isompaa tiimiä, niin ensimmäinen juttu mihin mä panostan niiden työntekijöiden kanssa on se, että kaikki viihtyy siellä työpaikassa.

Ja sitä kautta niinku myöskin motivoida sitten ehkä niitä työntekijöitä siihen, että okei että ottaa enemmän vastuuta, on sitä yrittäjämäistä otetta siihen hommaan ja näin edespäin. Ja mitä tuota sanoin tuossa aiemmin juuri sitä, että niinku työntekijäkin on sitä nälkää parantaa ja käydä koulutuksia / koulutuksissa ja näin edespäin.

Esimerkisi tällä hetkellä mulla on niinkuin assari, joka tekee muutaman tunnin päivässä, tunnin päivässä duunia, mutta tuota siinä vaiheessa, kun mulla on täysipäiväinen (työntekijä) niin mä ilomielin maksan hänelle, jonkun koulutuksen / valmennuksen. Hän (työntekijä) oppii itse siitä, mutta myöskin mä tiedän, että hän tulee tekemään paremmin duunia ja hän tulee niinku pysymään kauemmin niinku töissä (minulla), tekee parempaa duunia kun on parempi fiilis ja näin pois päin.

Pietari:

Miten, täällä on varmaan tuota nuoria kuuntelijoita (linjoilla) ja toivottavasti sielläkin joukossa on joku, joka on mahdollisesti kiinnostunut yrittämisestä, niin mikä olisi sun näkökulmasta paras hetki aloittaa yritystoiminta?

Antti:

Paras hetki. Nyt. Jopa tavallaan tuo oli vähän niinku vitsi, mutta tavallaan ei. Tänä päivänä nyt, vaikka sanoin tossa aikaisemmin, että on kevytyrittäjä, se yrittäjänä aloittaminen on tosi helppoa ja sä pystyt, käytännössä - sulla menee 2 minuuttia, että sä teet tunnukset kevytyrittäjäpalveluun ja sen jälkeen sä pystyt laskuttamaan.

Meillä kaikilla, ikään katsomatta, meillä on jotain osaamista, jotain mitä me voidaan tehdä, mistä ihmiset on valmiita maksaa.

Nyt vaikka viime talvena oli siis no useampana talvena, mutta viime talvena kiinnitin huomiota, että nyt Kokkolassa tosi paljon nuoria ketkä niinku teki lumihommia. Siellä oli muutamat tyyppit kenellä oli mönkijät ja kaikki pelit ja vehkeet. Mä luulen että niillä oli enemmän kuin tarpeeksi töitä niinku koko talven ajan. Eli tota joo toki tässä nyt on kun ollaan opiskelijoita, siellä tulee (Kelan yms.)tukiasiat ja tämmöiset vastaan, mä en mä en ole niiden asiantuntija, mutta tuota: Mitä aiemmin sen aloittaa, niin mä väitän, että sitä helpompi se on, koska siinä kuitenkin. No yrittäjänä oppii sellaisia asioita mitä ei opi muuten. Eli kyllä kyllä mä niinku sanon, että jos on niinku oikeasti nälkää ja halua niin tuota ei muuta kuin menoksi vaan.

Sari:

Sitä varmaan Atte ja Pietarin myös miettii sitä just, että voiko nyt jo perustaa yrityksen ja sitten myöskin juuri tämä, että tuota onko niin kun jotain tiettyä koulua mikä pitää siihen yrittäjyyteen niinku käydä, että voiko vaan niinku alkaa yrittäjäksi?

Antti:

Joo hyvä kysymys. Hyvä kysymys tuota varmasti ne on eriäviä mielipiteitä, mutta mun mielipide on, että ei tarvitse käydä mitään koulua, koska loppujen lopuksi se tekeminen opettaa. Niinku sanoin tuossa aiemmin, että se yrittäminen on 80 % sitä mindsettiä, sun omaa ajattelua ja 20 % vaan niitä strategioita niin käytännössä no nyt, vaikka lumien kolaus tai ruohonleikkaus tai joku kotipalvelu tyyppinen juttu mihin sun ei tarvitse silleen niinkuin käydä 6-vuotta koulua, että sinusta tulee niinku tyyliin lääkäri, vaan niinku, että sä pystyt sen vaan aloittaa ja sä opit sitä siinä, kun sä teet sitä.

Mä itse uskon, että kun sen aloittaa ja alkaa tekemään, niin siinä sitä se työ opettaa siinä matkan varrella ja mitä niinku ehkä mitä itse miettinyt tässä jo pidemmän aikaa, kun on tehnyt tota valmentamista niin nyt, vaikka vaikka teille pojille, että jos te nyt haluatte alkaa (yrittäjiksi) niin mä mielelläni ihan täysin maksutta niinku jeesaan siinä, että okei - no miten aloitetaan, mitä me voidaan tehdä niinku vaan vaihdetaan yhdessä ajatuksia siitä (yrittämisestä). Mä itse olisin nyt, kun miettii vaikka 10-15-vuotta taaksepäin, mä oon 31-vuotias tällä hetkellä, että jos vaikka lukion ekalla minulla olisi ollut joku opettaja tai joku veli tai tuttu, joka olisi alkanut mulle puhua yrittäjyydestä ja olisin innostunut niin, jos mä tietäisin sen mitä mä teen nyt ja tietäisin sen mitä tiedän nyt tänä päivänä niin tuota, että olisi aloittanut jo silloin niin ehkä nää viimeiset 5-6-vuotta olisi ollut vähän helpompia.

Atte:

Tiesitkö sä nuorempana jo, että susta tulee yrittäjä vai oliko sinulla joku haaveammatti toinen?

Antti:

En tiennyt en tiennyt se. Mitähän mä sanoisin? Ehkä se alkoi 10-12-vuotta sitten, no ehkä suunnilleen teitä vähän vanhempana, parikymppisenä lukioikäisenä tai armeijakäisenä, niin niin se ajatus, että no olisikohan se sellainen mitä mä voisin tehdä? Olisiko minulla jotain sellaista, mistä ihmiset on valmiita maksamaan näin edespäin? Mutta kyllä se siihen asti oli ollut hyvin pitkälti niinku, no tätä mikä on yleinen malli, että no niin että hanki koulutus, mene töihin. No ehkä tänä päivänä enää ei ole sitä, että ole samassa paikassa töissä 50-vuotta, mutta mutta tota, mutta että se siihen asti se ajatus oli enemmän

sellainen. Mutta etenkin nyt, kun on alkanut perehtymään (asioihin) tai niinku käynyt näitä koulutuksia nyt, niin koko ajan on niinku tullut selkeämmäksi ja selkeämmäksi, että okei mä haluan olla yrittäjä.

Pietari:

Kiitos paljon Antti, että osallistuit meidän podcast -jaksoon ja nyt, jos sä haluat tuota jotain loppusanoja tai ajatuksia vielä kertoa niin siihen on hyvä hetki.

Antti:

Jees kiitoksia. Kiitoksia täällä on ollut oikein tuota mukavaa. Ehkä viimeisiä sanoja, nyt tuota etenkin nuorille: Sitä niinku yrittäjänä olemista, sitä ei kannata pelätä. Joo, se on hyvin erilaista, kun se, että sä oot normi palkkatöissä, saat tuntipalkkaa, kuukausipalkkaa, mutta vaikka se on vaikeampaa, niin sä tulet oppimaan yrittäjänä sellaisia asioita, jotka kantaa loppuelämä eli rohkeasti vaan niinku oikeasti aloittamaan.

Ja mukaanlukien itseni. Niinku sanoin tossa niin mä uskon, että on tosi paljon yrittäjiä tai nyt vaikka Kokkolassa esim. KOSEK, ketkä oikeasti niinku pystyy auttamaan siinä (yrittäjyyden) aloittamisessa eli niin ottakaa vain rohkeasti tavallaan se askel, että okei tää aloitetaan - aletaan tekemään sitä hommaa ja katsotaan mihin päästään.

Pietari: Kiitos

Sari: Kiitos, moikka!